

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

NAUKOVANJE U PRAKSI

Izazovi, odgovornosti i rješenja

Konferencija za ravnatelje srednjih strukovnih škola

Brela, 15. listopada 2026. godine

Danijela Žagar,

načelnica Sektora za unaprjeđenje i razvoj poduzetništvo i obrta, Ministarstvo gospodarstva

Zašto Europska unija stavlja naukovanje u središte?

Naukovanje povezuje obrazovanje s potrebama gospodarstva i podiže kvalitetu zapošljavanja

2018.

Europski okvir

14 kriterija kvalitetnog i učinkovitog naukovanja

2020.

Preporuka o SOO-u

Mjerila za učenje temeljeno na radu i ishode

2025.

Herning + Unija vještina

Partnerstva, kvaliteta, privlačnost i relevantnost

2026.

CSR za Hrvatsku

Izričito traži jačanje učenja temeljenog na radu

Europski okvir za kvalitetna i učinkovita naukovanja

Preporuka Vijeća EU od 15. ožujka 2018. postavlja 14 kriterija u dvije povezane skupine.

7 kriterija učenja i rada

Pisani sporazum • ishodi učenja • pedagoška podrška • učenje na radnom mjestu • naknada • socijalna zaštita • zaštita na radu

7 kriterija sustava

Regulatorni okvir • uključenost socijalnih partnera • podrška poduzećima • fleksibilnost • karijerno usmjeravanje • transparentnost • osiguravanje kvalitete

Učenje u stvarnim radnim uvjetima: znatan dio naukovanja, odnosno najmanje pola, trebao bi se odvijati na radnome mjestu.

Novi europski prioriteti 2025. – 2030.

Herning deklaracija (2025.) i Unija vještina (2025./2026.) naglašavaju ulogu poduzeća i kvalitetu strukovnog obrazovanja.

PRIVLAČNOST

Strukovno obrazovanje kao kvalitetan prvi izbor, ne „rezervni put”.

PARTNERSTVO

Bolja suradnja škola, poslodavaca i socijalnih partnera.

KOMPETENCIJE

Novi digitalni i zeleni profili, uz dostupno mentorstvo.

UKLJUČIVOST

Prilike za više učenika i dostupnost naukovanja u regijama.

- Učenje temeljeno na radu u Herning deklaraciji postaje središnji mehanizam za povećanje atraktivnosti, kvalitete i uključenosti strukovnog obrazovanja, uz jačanje partnerstva škola i poslodavaca te pripremu za digitalnu i zelenu tranziciju.
- Vijeće EU u ožujku 2026. dodatno preporučuje povećanje privlačnosti SOO-a i naukovanja.

Koliki je jaz između Hrvatske i prosjeka EU?

Udio nedavnih osoba sa završenim strukovnim obrazovanjem (20 – 34 godine) s iskustvom UTR-a, 2025.

38,7 %

HRVATSKA · 2025.

66,0 %

PROSJEK EU · 2025.

–27,3 p. b.

RAZLIKA HR – EU

Europski cilj za 2025.: najmanje 60 % (prosjeak EU-a)

Preporuka za Hrvatsku 2026.: unaprijediti UTR

Preporuka Vijeća EU od 10. srpnja 2026., točka 5. (SL EU objavljen 1. rujna 2026.).

„Pojačati usavršavanje i prekvalifikaciju i poboljšati učenje temeljeno na radu.”

Što EK dodatno prepoznaje u Izvješću o Hrvatskoj 2026.?

- Administrativne prepreke za poslodavce i potrebu za većim poticajima
- Jaču potporu mentorima i suradnju škola i gospodarstva

Što europski okvir znači u svakodnevnoj praksi?

UGOVOR

Znamo li tko sklapa, provjerava i evidentira odgovarajući ugovor?

ISHODI

Jasno je koje se vještine stječu kod poslodavca, a koje u školi?

MENTOR

Postoji li osoba odgovorna za poučavanje i povratnu informaciju?

PROVJERA

Znamo li kako i gdje učenik dokazuje praktične kompetencije?

Europske smjernice daju kriterije kvalitete; nacionalni propisi određuju konkretne obveze.

Izvešće EK 2026.: od preporuke do provedbe

EK navodi da je provedba modularnih kurikula važan korak, ali dostupnost UTR-a i dalje ograničava zapošljivost.

PREPREKE PODUZEĆIMA

Pojednostavniti ulazak poslodavaca u naukovanje i smanjiti administrativna opterećenja.

MENTORI U GOSPODARSTVU

Povećati podršku osobama koje poučavaju učenike u stvarnom radnom okruženju.

ŠKOLE I KURIKULI

Podržati izvedbu novih kurikula i uskladiti je s regionalnim potrebama rada.

Naukovanje: poseban obrazovni model za vezane obrte

Sustav je uspostavljen 2002., povezivanje škole i licenciranog poslodavca.

2002.

USPOSTAVA SUSTAVA

61

REFERENTNI BROJ ZANIMANJA

- Ugovor o naukovanju i licenciranje poslodavca
- Stručno poučavanje u radnom okruženju i mentor
- Naučnički ispit – praktična provjera kompetencija

Licenca i mentor: dva ključna jamstva kvalitete

LICENCIRANI POSLODAVAC

Materijalni i kadrovski uvjeti, odgovarajuća radna mjesta, sigurno poučavanje i mogućnost ostvarivanja ishoda.

STRUČAN MENTOR

Stručne i pedagoške kompetencije, vrijeme za rad s učenikom, kontinuirana suradnja sa školom.

Kapaciteti naukovanja: tri različita pokazatelja

7.808

AKTIVNIH LICENCI · 31.12.2025.

797

IZDANIH LICENCI · 2025.

394

NOVA ZANIMANJA · DO 20.9.2026.

797 licenci izdanih u 2025.: 361 za obrte i 436 za pravne osobe.

Nove kvalifikacije: gdje je dosad izdano najviše dozvola?

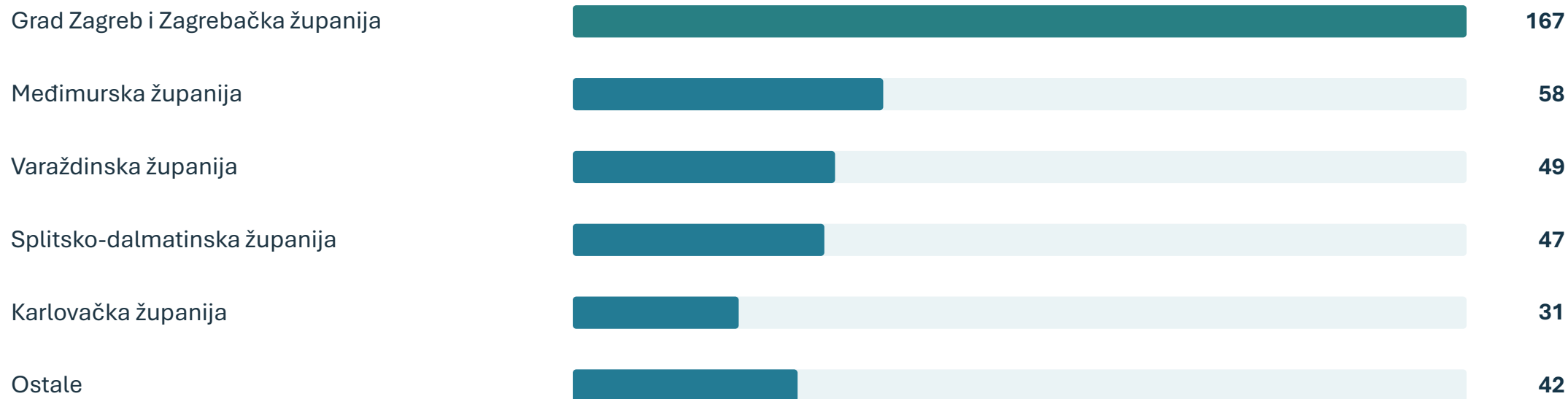
Licence izdane za nove programe do 20. rujna 2026. – od ukupno 394.

Dva najzastupljenija programa zajedno imaju 214 licenci (54 % svih novih licenci)

Regionalna slika: licence za nova zanimanja 2026.

Po područnim obrtničkim komorama

Nova objedinjena zanimanja: otvoreno pitanje ishoda

Nije uvijek jasno koji poslodavci mogu osigurati ishode novih kurikula

Primjeri iz prakse

- operater za strojne obrade – strojobravari, bravari, tokari
- izrađivač-monter konstrukcija – limari
- monter strojarskih instalacija – vodoinstalateri

Prijedlog koordiniranog postupanja

Škole + HOK + stručnjaci iz gospodarstva: mapirati ishode, propisati transparentan postupak informiranja i razmotriti zajedničku provedbu.

Naukovanje 2024./2025.: što pokazuje evidencija ugovora?

Ugovori s početkom naukovanja u školskoj godini 2024./2025.

4.816

EVIDENTIRANIH UGOVORA

43

ZANIMANJA

23,8 %

svih ugovora odnosi se na zanimanje frizer

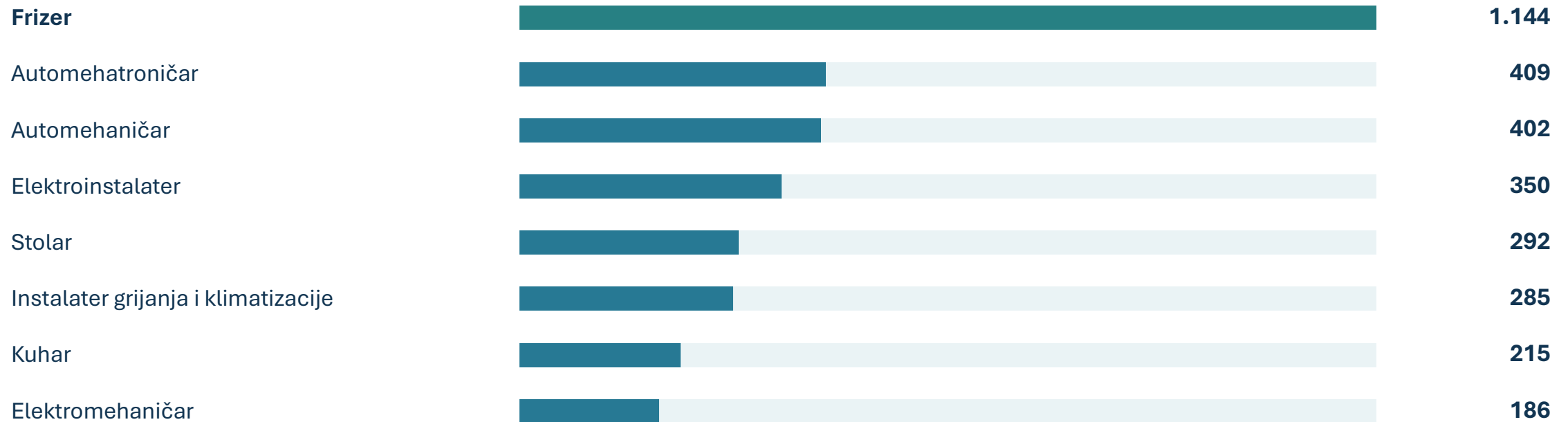
Oko 8.900

učenika upisanih u I.
razred

Ilustracija: poučavanje u radionici

Najčešća zanimanja prema broju ugovora

Prvih pet zanimanja obuhvaća 2.597 ugovora (53,9 % ukupno).

Dva ugovora za UTR

Najčešća praktična dvojba: ugovor o naukovanju i ugovor o provedbi učenja temeljenog na radu.

UGOVOR O NAUKOVANJU

Poseban institut obrazovanja za vezane obrte: licencirani poslodavac, propisani uvjeti i evidencija u sustavu HOK-a / e-Naukovanje.

UGOVOR O PROVEDBI UTR-a

Ugovor za učenje temeljeno na radu prema odgovarajućem programu i propisanoj proceduri. **NE ZAMJENJUJE** ugovor o naukovanju.

Rješenje: uputa školama – koji ugovor, tko ga potpisuje, evidentira i kome se šalje.

Naučnički ispiti: provedba i otvorena pitanja

Školska godina 2025./2026. i dalje postoje evidentna odstupanja

3.447

PLANIRANIH DODATAKA

2.981

IZDANIH DODATAKA

?

ŠKOLE KOJE NISU ODRŽANALE ISPITA

Tri konkretna izazova – tri konkretna odgovora

UGOVORI

Jedinstvene upute i komunikacijski protokol

NOVA ZANIMANJA

Mapiranje ishoda i informiranje o licenciranju

NAUČNIČKI ISPITI

Službeno usklađenje obuhvata i postupaka

Zajednički cilj: učenik ima sigurno mjesto, kvalitetnog mentora i relevantne kompetencije.

POTPORA PROVEDBI KURIKULARNE REFORME

Mjere Ministarstva gospodarstva

Projekt „Poticanje strukovnog obrazovanja – učenje temeljeno na radu”

Projekt Ministarstva gospodarstva sufinanciran iz Europskog socijalnog fonda plus (ESF+)

60 mil. €

UKUPNA VRIJEDNOST

85 %

EUROPSKI SOCIJALNI FOND+

15 %

NACIONALNI DOPRINOS

SF.2.4.05.03.

Ugovor potpisan 24. srpnja 2025. • provedba do 2029.

Sufinancira
Europska unija

Zašto je ovaj Projekt važan upravo sada?

Jačamo kapacitete gospodarstva za provedbu kurikula.

IZAZOV

**UTR nije dovoljno raširen, a
poslodavci trebaju podršku**

ODGOVOR

**Novac za naukovanje + kurikuli +
kompetentni mentori**

2025. – 2029.

Cilj: učenik ostvaruje kvalitetne ishode u stvarnom radnom okruženju.

Četiri povezane sastavnice ulaganja

Tri glavne projektne aktivnosti i partnerske promotivne aktivnosti HOK-a.

01 56 mil. €

POTICAJI ZA NAUKOVANJE

Financiranje poslodavaca koji poučavaju učenike

02 KURIKULI

Izrada 10 kurikula za zanimanja u modelu naukovanja

03 MENTORI (500.000 €)

JAČANJE KOMPETENCIJA

Usavršavanje mentora iz gospodarstva i strukovnih nastavnika

04 PROMOCIJA – HOK

500.000 €

Približavanje zanimanja učenicima i uključivanje gospodarstva

Najveći dio sredstava ulaže se u poslodavce

56 milijuna eura planirano je za potpore gospodarskim subjektima koji provode naukovanje.

56

MILIJUNA EURA

ŠTO SE FINANCIRA?

- 01** Nagrade isplaćene učenicima
- 02** Naknada mentoru koji poučava učenika
- 03** Oprema, strojevi i materijal vezani uz naukovanje

Planirano je financiranje šest školskih godina, počevši od 2022./2023.

Kako se financira provedeno naukovanje?

U Javnim pozivima primjenjuje se pojednostavljena troškovna opcija – jedinični trošak po učeniku

1. UGOVOR

Pravilno sklopljen ugovor i licencirani gospodarski subjekt

2. PROVEDBA NAUKOVANJA

Ostvarenje minimalnog broja sati naukovanja (476, 536 i 544)

3. POTPORA

Isplata nagrade i dokaziv uspješan završetak naukovanja

Prvi Javni poziv

“Naukovanje za obrtnička zanimanja” za školske godine 2022./2023. i 2023./2024.

379

ODOBRENIH POTPORA

1.383

OBUHVAĆENIH UČENIKA

5,49 mil. €

DODIJELJENIH SREDSTAVA

JEDINIČNI TROŠAK NAUKOVANJA PO UČENIKU

ŠKOLSKA GODINA 2022./2023.

3.727,62 €

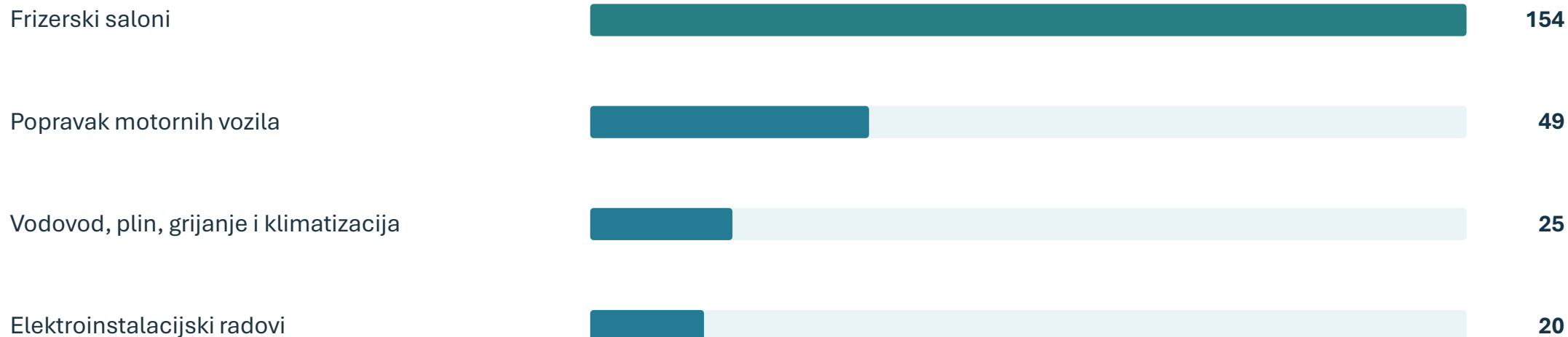
ŠKOLSKA GODINA 2023./2024.

4.171,32 €

Trošak: učenička nagrada, naknada mentoru i oprema. Struktura korisnika: 72 % obrti, 67 % mikropoduzeća

Koje djelatnosti su obuhvaćene potporama?

Broj korisnika u odabranim djelatnostima

Potpore su odobrene korisnicima iz 19 županija.

Drugi Javni poziv

„Naukovanje za obrtnička zanimanja” za školsku godinu 2024./2025.

5 mil. €

OSIGURANA SREDSTVA

100

DO SADA DODIJELJENO UGOVORA

1,25 mil. €

VRIJEDNOST UGOVORA

4.684,44 €

jedinični trošak naukovanja po učeniku

Objavljen 31. ožujka 2026. • Otvoren do 30. studenoga 2026.

Razvoj kurikula: osigurati kontinuitet modela naukovanja u tradicionalno obrtničkim zanimanjima

Projekt obuhvaća kurikule za zanimanja koja nisu dovršena u aktualnoj kurikularnoj reformi

FOTOGRAF

IZRAĐIVAČ VIZUALNIH KOMUNIKACIJA

OBUĆAR

ZLATAR

PEDIKER

BRODSKI MEHANIČAR

STROJOBRAVAR

SERVISER PLINSKIH INSTALACIJA

PUŠKAR

STRUČNJAK ZA MLIJEČNE PROIZVODE

Jačanje kompetencija mentora i strukovnih nastavnika

Poziv „Jačanje kompetencija nastavnika i mentora iz gospodarstva za provedbu naukovanja”

500.000 €

RASPOLOŽIVO

11

DO SADA ODOBRENIH POTPORA

54.746 €

UKUPNO DODIJELJENO

Tko se prijavljuje?

Strukovne škole i regionalni centri kompetentnosti

Javni poziv objavljen 6. veljače 2026. i traje do 30. lipnja 2028. • od 1.000 do 20.000 € potpore po Prijavitelju

Partnerstvo s Hrvatskom obrtničkom komorom

HOK osigurava promotivnu dimenziju Projekta i doprinosi povezivanju učenika s gospodarstvom.

500.000 €

SAJMOVI ZANIMANJA

Kontakt s učenicima i roditeljima

PREDSTAVLJANJE OBRTA

Primjeri rada i mogućnosti naukovanja

STRUČNI SKUPOVI

Suradnja škola, poslodavaca i komora

Kako Projekt odgovara na preporuke EU za Hrvatsku?

Tri problemska područja koja je EK prepoznala u Izvješću o Hrvatskoj 2026

PREPREKE ZA PODUZEĆA

56 mil. € potpore za provedbu naukovanja

PODRŠKA MENTORIMA

Poziv za usavršavanje mentora i nastavnika

SURADNJA ŠKOLA I POSLODAVACA

Kurikuli i aktivnosti HOK-a za povezivanje dionika

Što škole mogu učiniti da ulaganje daje željeni rezultat?

Projekt daje instrumente; škola i poslodavac osiguravaju kvalitetu i dovoljnu zastupljenost UTR-a

PLANIRATI

Prilikom upisa uzeti u obzir dostupna mjesta za naukovanje.

POVEZATI

Redovito komunicirati s POK-om i mentorima.

.

Redovita razmjena informacija između škole, licenciranog poslodavca i mentora

Mogući koraci?

ODMAH

Jedinstvena uputa o vrstama ugovora, verifikaciji i evidenciji

KRATKOROČNO

Mapiranje ishoda novih zanimanja i aktivnih kapaciteta po županijama

TRAJNO

Praćenje kvalitete mentorstva te učinka potpora i ishoda učenika

Bez dodatnih informacija s terena nema dobre provedbene upute ni realnog planiranja upisa

HVALA NA PAŽNJI!

**Jedan sustav.
Jasne odgovornosti.
Stvarne kompetencije.**

Kvaliteta naukovanja nastaje u školi i radionici – zajednički.